

MENDEKOTASUN EGOERAN DAUDEN PERTSONAK

Gizarte Zerbitzuetatik lau esparrutan lan in:

1. Babesgabetasun egoerei aurre egin
2. Autonomia sustatu/ Mendekotasunari aurre egin
3. Larrialdi egoerei aurre eginn
4. Bazterkeria egoerei aurre egin

Zer egiten dute Oinarrizko Gizarte Zerbitzuek mendekotasun egoeran dauden pertsonekin?

- Zerbitzu eta Karteratan biltzen diren zenbait fitxa daude, adibidez. Etxez etxeko laguntza, laguntza teknikoa, egoitza plaza (behin betikoak edo ez), eguneko zentrua, mendekotasun balorazioa, telelaguntza,... (Balibaideak)
- Mendekotasun arriskun daren eta mendekotasun egoeran daren pertsonak etortze zaizkigunean: entrebista bat ingo dugu informazioa jasotzeko, beste sistema batzuekin koordinatuko gara (osasun zerbitzua, espazio soziosanitario), familiarekin harremanetan jarri, fitxa edo errolda...

EZGAITASUNA

Ezgaitasuna dutenek berriz, arazo bat dute, fisiko naiz psikoa, baina ez dute zertan beste pertsona baten beharrik eguneroko bizitzan. Ez du beste norbaitekiko menpekotasuna. Taldeka sailkatzen da:

- Fisikoa
- Gaixotasun mentala
- Adimen urritasuna
- Sensoriala: entzumena, bista...

-Urritasuna (deficencia): gabezia edo anomalia (estruktura fisiko, psiquiko zein anatomikoarena). Urritasun honen ondorioz, zenbait gauza ezin ditut in behar bezala, naiz eta ez dudan beste pertsona baten beharra. Horren ondorio: ezgaitasuna

-EZGAITASUNA/ezintasuna/elbarritasuna (discapacidad): gaitasunaren murrizketa, ekintza "normaltasunaren barnean kontsideratua den bezala burutzeko.

Portzentaiaetan neurtzen da eta gutxienez %33koa izan behar du.

MENDEKOTASUNA

"Adin gaixotasun edo ezintazunen bat dela eta pertsona batzuek modu iraunkorrean bizi duten egoera; autonomia fisiko, mental, intelektual edo sentzorialare gabezia edo gaierarekin zerikusia duena, eta horren ondorioz, beste pertsona baten edo batzue arreta baldin badute, edo laguntza handia eguneroko bizitzako oinarrizko ekintzan aurrera eraman ahal izateko, edo gaixotasun mentala dutenen kasuan, autonomia pertsonala izateko beste laguntza mota batzuk behar dituztenen egoera"

Mendekotasunari dagokionez, pertsona hauek beste batzuekiko dependentzia izaten dute. Hainbat urritasun izan ditzaket, jaiotzetik edo osasun arazorenbat izan dudalako, istripu bat.. ez ditena ahalbidetzen nere kabuz gauzak itea.

DESBERDINTASUN NABARMENA: Mendekotasuna duenak beste baten beharra du, eta mendekotasuna duenak beti izango du ezgaitasuna. Halaber, ezgaituak ez du beti beste norbaiten beharra eta beraz, kasu guztietan ez dute mendekotasunik.

Zeinek egiten ditu ezgaitasun eta mendetasun balorazioak?

Oinarrizko gizarte zerbitzuetan informazioa, balioespena, ta kasu plana.. Kasu planean erabiliko dien baliabidek espezializatuk izango die, balorazioa **Foru Aldundiak** egiten baititu.

Bi balorazio desberdin dira eta bakoitzak bere araudia du:

- Ezgaitasuna: 1999ko Lege Estatalak arauta %
 - Mendekotasuna: 2006ko Lege estatala- 3 gradu (1.2.3)
- Gradun arabera, eskumen batzuk edo beste batzuk

PROZEDURA:

- Eskaera-tramitazioa: Oinarrizko Gizarte Zerbitzuetan
- Balorazioa: Foru aldundiko talde espezializatuak (beharren azterketa, ezgaitasunarena, bulego desberdinak; mendekotasunana teko, etxera jaoten dira)
- Ebazpena: Foru aldundiak

Eskatzen denetik ebazpena ematen den arte 3-4 hilabete irauten ditu. Familiakin lan hasi eta zerbitzua martxan jartzen den arte denbora pasatzten da, egoera horretan, Etxez etxeko laguntza eskaini daiteke, mendekotasun egoera hori arintzeko.

Urtean milaka balorazio egiten dira

ERABILTZEN DIREN BEREIZKETAK (OSO OROKORRA):

- Adineko pertsonak: autonomoak edo menpekoak (mendekotasun balorazioa)
- Ezgaitasuna duten pertsonak (Adinekoak edo ez):
 - Ezgaitasun fisikoak
 - Ezgaitasun intelektulak
 - Ezgaitasun sensoriala
 - Ezgaitasun memoriala

ERABILIKO DIREN KONTZEPTUAK

-Adinduda edo adinekoa: +65 urte

-Hirugarren adina: +65 poblazio guztia, kontzeptu soziologikoa, gizarte sektore bati bruez hitz egiteko. (hala ere, poblazio horretan desberdintasun handiak daude)

-Jubilatua: lanaldia amaitu duena, lanean egon den norbait eta hainbat urtez kotizatu eta gero lana utzi dezakeena

-Pentsioduna: pentsioa jasotzen duen norbait. Jubilatua, alarguna, kotizatu gabea, inkapazidadea (incapacidad laboral)...

-Autonomia: norberaren ekimenez, erabaki pertsonalak kontrolatzeko, horiei aurre egiteko edo horiek hartzeko gaitasuna izatea; norberaren arau edo nahien arabera bizi ahal izatea; eguneroko bizitzako oinarrizko ekintzak bruutzeko gauza izatea. (kalera joan, arropa jantzi, etxeko gauzak egin, sukaldatu, oheratu eta jeiki, medikamentua hartzeko gaitasuna izatea, erabakiak hartzeko...)

-Mendekotasuna: Adin gaixotasun edo ezintazunen bat dela eta pertsona batzuek modu iraunkorrean bizi duten egoera; autonomia fisiko, mental, intelektual edo sentsorialare gabezia edo gailerarekin zerikusia duena, eta horren ondorioz, beste pertsona baten edo batzue arreta baldin badute, edo laguntza handia eguneroko bizitzako oinarrizko ekintzan aurrera eramane ahal izateko, edo gaixotasun mentala dutenen kasuan, autonomia pertsonala izateko beste laguntza mota batzuk behar dituztenen egoera” (janaria ezagutu eta hartzea, janaria ahora eramatea, tresnak erabili, eskuak garbitu, dutxan sartu...)

-Zaintza: Autonomia galdu duten (beraz laguntz beharra duten) pertsonekin Laguntza egingo dugun ekintza beraien oinarrizko beharrak betetzeko izi kalitate egokia izan dezaten.

Motak:

-Ez profesionala / informala: beren bizilekuan dauden familiakoek edo ingurukoek ematen dieten arreta.

-Profesionala / formala: erakunde edo profesional batek eskaintzen duena, mendetasun bat duen pertsonaren etxean bertan edo zentro batean. (Udaletzek azpikontratau auxiliarra)

39-2006ko Legea MENDEKOTASUNARI ARRETA ETA AUTONOMIAREN SUSTAPENARI BRUUZKOA

DIAPOSITIBAK